

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z protestu wyborczego K. K.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.

wyraża opinię, że protest wyborczy jest bezzasadny.

UZASADNIENIE

Pismem z 16 lipca 2020 r. K. K. (dalej jako: Wnosząca protest) wniosła do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zarzuciła w nim naruszenie przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 684, dalej jako: k.wyb.) poprzez dopisanie do listy uprawnionych wyborców, wydanie karty do głosowania, a przez to umożliwienie głosowania osobie, która nie przedstawiła wymaganego zaświadczenia o prawie do głosowania. Oświadczyła, że uzyskała informację, że dopisana osoba miała zamieszkiwać na terenie gminy – w obwodzie, którego dotyczyło zarzucane naruszenie, a karta do głosowania została jej wydana na podstawie telefonicznego potwierdzenia, że znajduje się ona w spisie wyborców.

Stanowisko w sprawie wnieśli: Prokurator Generalny (pismo z 25 lipca 2020 r.), Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (pismo z 27 lipca 2020 r.) oraz Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w L. (pismo z 25 lipca 2020 r.). Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wyraził opinię, że zarzut podniesiony w proteście jest bezzasadny. Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w L. wyjaśnił, że w niniejszej sprawie nie doszło do naruszeń, z uwagi na postępowanie zgodnie z pkt. 42 ppkt. 2 załącznika do uchwały nr 183/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r. Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w L. doprecyzował, że przyczyną dopisania wskazanej osoby do spisu było błędne zatrzymanie zaświadczenia o prawie do głosowania na 12 lipca 2020 r. już 28 czerwca 2020 r. i dopisanie 12 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Na podstawie art. 15 ust. 2 u.wyb.2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W zakresie nieuregulowanym w powyższej ustawie, na podstawie art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ogólne, zawarte w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy.

Z treści art. 321 § 3 k.wyb. wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może

być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

Zgodnie z przepisem art. 51 § 1 k.wyb., głosować może tylko wyborca wpisany do spisu wyborców, jego pełnomocnik, a także wyborca dopisany do spisu zgodnie z przepisami art. 51 § 2-4 k.wyb. W ten sposób ustawodawca przyznał prawo do głosowania również osobom, które zostały pominięte w spisie, jeżeli udokumentują, iż stale zamieszkują na terenie danego obwodu głosowania, a urząd gminy potwierdzi, że nie otrzymał zawiadomienia o utracie przez nie prawa wybierania lub o wpisaniu do spisu wyborców w innym obwodzie (art. 51 § 2 pkt 2 k.wyb.). Biorąc pod uwagę stan faktyczny przedstawiony przez Wnoszącą protest, jak również wyjaśnienia Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w L., należy stwierdzić, że sytuacja podlegająca regulacji powyższymi przepisami zaistniała w niniejszej sprawie. Sposób dokładnego postępowania w takim przypadku reguluje pkt 42 ppkt 2 załącznika przywołanej przez Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w L. uchwały Państwowej Komisji Wyborczej. Zgodnie z nim, w dniu głosowania, zgodnie z art. 51 § 2-4 k.wyb., komisja dopisuje do spisu wyborców, na dodatkowym formularzu spisu i umożliwia głosowanie osobie pominiętej w spisie, jeżeli udokumentuje ona, iż stale zamieszkuje na terenie tego obwodu głosowania, a dział ewidencji ludności urzędu gminy, na

żądanie komisji, potwierdzi telefonicznie, że pominięcie jest wynikiem pomyłki powstałej przy sporządzaniu spisu; członek komisji, który otrzymał potwierdzenie z urzędu gminy, sporządza notatkę w tej sprawie, którą dołącza się do spisu wyborców. Wnosząca protest nie uprawdopodobniła, aby w niniejszej sprawie podniesiony przez nią zarzut dotyczył innej sytuacji lub, aby działania członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w K. były niezgodne z przyjętymi przepisami wyborczymi i jednolitymi dla wszystkich obwodowych komisji wyborczych, wewnętrznymi wytycznymi postępowania.

Z tych względów, na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, Sąd Najwyższy wyraził opinię jak w sentencji postanowienia.